

POLARSIRKEL
RÅDET

Polarsirkelrådet - Indre Helgeland Interkommunalt Politisk Råd

Møte AU - Polarsirkelrådet 3. september 2026

AU - Sak 38/26 Høring – forslag til ny ruteplan for Kystruten Bergen–Kirkenes

Høringsfrist: 8. september 2026, (saken avgjøres i AU på grunn av høringsfrist)

Forslag til vedtak

1. Polarsirkelrådets er positiv til at det legges opp til å videreføre Kystruten som en daglig og helårlig tjeneste med anløp i alle dagens 34 havner mellom Bergen og Kirkenes.
2. Polarsirkelrådet mener at **hele Nordland må ses under ett** ved forbedringer av ruteplan, liggetider og regularitet. Helgeland må ikke falle utenfor forbedringer med begrunnelse i at transportbehovet er størst «nord for Bodø».
3. Det må legges til rette for **lengre og mer forutsigbare liggetider også i havnene på Helgeland**, av hensyn til lokale og regionale reisende, godshåndtering og korrespondanser med øvrig kollektivtransport.
4. Polarsirkelrådet er positiv til en egen vinterrute dersom den frigjorte tiden brukes til betydelig lengre liggetider og et bedre tilbud også på Helgeland. Åpningen av ny flyplass i Mo i Rana styrker behovet og muligheten for å utvikle Nesna som knutepunkt mellom Kystruten, fly og Nordlandsbanen. Dette bør inngå i vurderingen av betydelig lengre liggetid på Nesna.
5. Muligheten for å ta med personbil er viktig for at Kystruten skal være et reelt transportalternativ. Det må legges til rette for transport av personbiler, herunder el- og hybridbiler, med nødvendig kapasitet og sikkerhet.
6. Polarsirkelrådet støtter tiltak som kan gi bedre regularitet og lavere utslipp, forutsatt at dette ikke medfører redusert frekvens, færre anløp eller et dårligere tilbud for lokale og regionale reisende.
7. Polarsirkelrådet har ikke vesentlige innvendinger mot at skipene kan gå før oppgitt avgangstid når alle passasjerer og alt gods som skal med er om bord, forutsatt at dette ikke skaper problemer for korresponderende kollektivtransport eller reduserer forutsigbarheten for reisende.

1. Bakgrunn

Samferdselsdepartementet har sendt forslag til ny ruteplan for Kystruten Bergen–Kirkenes på høring, med høringsfrist 8. september 2026.

Staten kjøper i dag sjøtransporttjenester mellom Bergen og Kirkenes med daglige anløp i 34 havner hele året. Formålet er å sikre transport for lokale og regionale passasjerer samt godstransport mellom Tromsø og Kirkenes.

Forslaget er en oppfølging av høringen høsten 2025 om framtidens Kystrute. Oslo Economics pekte blant annet på justeringer i ruteplanen og lengre liggetider som tiltak for å gi et bedre tilbud til lokalbefolkningen og næringslivet. Utredningen la samtidig til grunn at transportbehovet er størst nord for Bodø. Departementet viser til at høringsinnspillene i stor grad støttet denne tilnærmingen.

Polarsirkelrådet behandlet den forrige høringen 21. november 2025. **PR-sak 61/25**. Rådet la blant annet til grunn at:

- Kystruten skal videreføres daglig og hele året med anløp i alle 34 havner.
- Statens kjøp fortsatt skal sikre kombinert passasjer- og godstransport med minimum dagens kapasitet og regularitet.
- Miljøkrav skal løses gjennom teknologi og nødvendig infrastruktur, ikke gjennom redusert seilingsfrekvens.
- Tilbudet skal videreutvikles med økt bilkapasitet, bedre liggetider og styrket regularitet for lokale og regionale reisende.
- Helgeland må ses som en integrert del av det nordnorske transportområdet.

Nordland fylkeskommune har i sin tidligere høringsuttalelse i stor grad lagt de samme prinsippene til grunn, blant annet daglige anløp i 34 havner, styrket godskapasitet, biltransport, lengre liggetider og miljøkrav uten svekkelse av transporttilbudet.

2. Forslaget til ny ruteplan

Samferdselsdepartementet foreslår justeringer av dagens rutetider etter dialog med Hurtigruten og Havila.

Et sentralt grep er at havner **nord for Bodø som har godshåndtering skal få minst 20 minutters liggetid**. Departementet viser til at lengre liggetider var en viktig tilbakemelding i den tidligere høringen.

Forslaget innebærer samtidig en gjennomsnittlig reduksjon i fart på 0,2 knop. Dette er beregnet å kunne redusere klimagassutslippene med 2–3 prosent.

Rederiene mener endringene kan gi større fleksibilitet ved kryssing av de mest værutsatte havstykkeene og dermed bidra til bedre regularitet. De ønsker samtidig mulighet til å gå fra kai før oppgitt avgangstid dersom alle passasjerer og alt gods er om bord.

3. Liggetider på Helgeland

Sekretariatet vurderer det som positivt at departementet følger opp tidligere innspill om lengre liggetider. Det er imidlertid uheldig at prinsippet om minimum 20 minutters liggetid for godshåndtering avgrenses til havner **nord for Bodø**.

På Helgeland innebærer forslaget nordgående fortsatt:

- Brønnøysund: ankomst 01.25 – avgang 01.35, **10 minutter**
- Sandnessjøen: ankomst 04.25 – avgang 04.40, **15 minutter**
- Nesna: ankomst 05.55 – avgang 06.05, **10 minutter**.

Sørgående foreslås Nesna kl. 10.40–10.50 og Sandnessjøen kl. 12.05–12.35. Brønnøysund har et vesentlig lengre opphold kl. 15.20–17.45.

Polarsirkelrådet har tidligere etterlyst økt og mer forutsigbar liggetid både for lokale reisende og godskunder, og for å legge bedre til rette for korrespondanser med buss, hurtigbåt, ferge og fly.

Sekretariatet mener derfor at departementets prinsipp om forbedrede liggetider ikke bør stoppe ved Bodø. **Hele Nordland må vurderes under ett**, og liggetidene på Helgeland bør vurderes ut fra transportbehov, gods og muligheten for gode korrespondanser.

4. Egen vinterrute

Departementet foreslår en egen sommerrute fra 1. april til 31. oktober. Bakgrunnen er blant annet at rederiene om sommeren gjennomfører kommersielle seilinger til Geiranger og omegn, mens skipene vinterstid ikke gjennomfører disse seilingene.

Departementet peker på at en egen vinterrute kan gjøre det mulig å benytte den frigjorte tiden til større fleksibilitet i resten av ruten, særlig ved dårlig vær. Samtidig kan to forskjellige ruteplaner gjøre tilbudet noe mer krevende å forholde seg til for lokale reisende.

Sekretariatet vurderer en egen vinterrute som positiv dersom den frigjorte tiden gir en reell forbedring av tilbudet langs hele Nordlandskysten.

Det bør blant annet vurderes om vinterruten kan gi betydelig lengre liggetid på Helgeland.

Nesna som framtidig knutepunkt

Dette er særlig relevant for Nesna, som i departementets forslag fortsatt bare har ti minutters liggetid både nordgående og sørgående.

Åpningen av ny flyplass i Mo i Rana styrker behovet og muligheten for å utvikle Nesna som knutepunkt mellom Kystruten, fly og Nordlandsbanen. Dette bør inngå i vurderingen av betydelig lengre liggetid på Nesna og framtidige korrespondanser mot Mo i Rana.

En bedre kobling mellom sjø, fly, jernbane og øvrig kollektivtransport vil kunne gjøre Kystruten mer attraktiv som transporttilbud for både lokalbefolkningen, tilreisende og reiselivet.

5. Biltransport

Polarsirkelrådet har tidligere understreket at muligheten til å ta med personbil er en viktig faktor dersom Kystruten skal fungere som et reelt transportalternativ for bosatte langs kysten.

Biltransport er ikke et hovedtema i den foreliggende høringen om selve ruteplanen. Sekretariatet mener likevel at Polarsirkelrådet bør gjenta dette innspillet, ettersom utviklingen av ruteplan, liggetider og havneopphold også må ses i sammenheng med framtidige krav til fartøy og bilkapasitet.

Det bør legges til rette for transport av personbiler, inkludert el- og hybridbiler, med nødvendig kapasitet og sikkerhet. Lengre og mer forutsigbare liggetider kan samtidig bidra til mer effektiv og sikker lasting og lossing.

6. Regularitet og miljø

Bedre regularitet har vært et sentralt punkt i Polarsirkelrådets tidligere innspill. Det er derfor positivt at rederiene vurderer at ruteendringene kan gi større fleksibilitet ved kryssing av værutsatte havstrekninger og dermed bidra til bedre regularitet.

Det er også positivt at departementets forslag legger opp til en reduksjon i gjennomsnittsfarten som kan gi anslagsvis 2–3 prosent lavere klimagassutslipp, uten at dette skjer gjennom reduksjon i antall seilinger eller anløp.

Dette er i tråd med Polarsirkelrådets tidligere prinsipp om at miljøgevinster skal oppnås gjennom teknologi, energieffektivisering og infrastruktur, og ikke gjennom redusert frekvens.

7. Avgang før oppgitt rutetid

Departementet ber særskilt om synspunkt på om skipene skal kunne gå fra kai før oppgitt avgangstid dersom alle passasjerer og alt gods er om bord.

Sekretariatet vurderer at dette ikke behøver å være problematisk dersom det er avklart at alle passasjerer og alt gods som skal med er på plass. Ordningen må imidlertid praktiseres slik at den ikke svekker korrespondanser med buss, hurtigbåt, ferge eller annen kollektivtransport.

8. Sekretariatets samlede vurdering

Sekretariatet vurderer det som svært positivt at det videre arbeidet med Kystruten bygger på daglige og helårige seilinger mellom Bergen og Kirkenes med dagens 34 anløpshavner. Dette ivaretar det viktigste prinsippet i Polarsirkelrådets tidligere høringsuttalelse.

Forslaget inneholder også positive tiltak for bedre regularitet, lengre liggetider og reduserte utslipp.

Den viktigste innvendingen er at forbedringen i liggetider i stor grad er knyttet til havner nord for Bodø. Polarsirkelrådet har tidligere understreket at Helgeland har mange av de samme transportutfordringene som områdene lenger nord, og må ses som en integrert del av det nordnorske transportområdet.

Sekretariatet mener derfor at hele Nordland må ses under ett når den nye ruteplanen utformes.

En egen vinterrute kan gi en særlig mulighet til å forbedre tilbudet. Polarsirkelrådet bør være positiv til dette dersom den frigjorte tiden brukes til bedre regularitet og betydelig lengre liggetider også på Helgeland.

Nesna bør vurderes særskilt. Med forbindelsen mot Mo i Rana og framtidig tilgang til både ny flyplass og Nordlandsbanen ligger det til rette for å utvikle bedre korrespondanser mellom Kystruten og andre transportformer.

Samtidig bør tidligere krav om mulighet for transport av personbiler, inkludert el- og hybridbiler, fastholdes.

Samlet anbefaler sekretariatet at Polarsirkelrådet støtter hovedretningen i forslaget til ny ruteplan, men ber Samferdselsdepartementet om å bruke den videre bearbeidingen – og særlig muligheten for en egen vinterrute – til å styrke tilbudet langs hele Nordlandskysten, inkludert Helgeland.

Mo i Rana 27.08.2026

Polarsirkelrådet
Kjell-Idar Juvik
Sekretariatsleder